

CĂTRĂ CETITORIU

criptura Sfântă, carea cu cuvânt elinesc și Bibliia să zice, de pre limba elinească, din izvodul celor șaptezeci de dascali, românește talmăcită, la anul 1688 în București s-au fost tipărit, dar cu foarte întunecată și încurcată așezare și întocmire a graiului românesc și mult osibit de vorba cea de acum obicinuită, și mai ales de graiul și de stilul cel din cărțile besericești, care în toate besearicile românești să cetesc, și pentru aceea pretutindinea tuturor și de toți easte cunoscut și înțeles, cât acea talmăcire aceii Biblii mai pre multe locuri neplăcută urechilor auzitorilor easte și foarte cu anevoie de înțeles, ba pre altele locuri tocma fără de înțeles easte, care lucru cu mare pagubă sufletească era neamului și besearicii românilor. Afară de aceasta, aceale vechi Biblii atâta s-au împutinat, cât foarte rar, să nu zic bun credincios creștin, ci preot, easte la carele să află, și nici cu foarte mare preț făr' de mare trapăd și osteneală nu să află, ca să-și poată neștine cumpăra. Această pricină au fost îndemnat și pre prealuminatul și preasfințitul domn Petru Pavel Aaron, arhiereul Făgărașului și vlădica a tot Ardealul și a părților Țării Ungurești, cât toată S. Scriptură pre limba românească însuși o au talmăcit, ci încă mai lipsindu-i mâna și îndreptarea cea mai de pre urmă, Tatăl Ceresc bine au voit a-l chema la veacunica odihnă, și așa acea talmăcire, numai pre niște hârtii scrisă, nesăvârșită și nedată la lumină au rămas, dintre care hârtii după aceea, pentru multele mutări din loc în loc, unele s-au pierdut. Deci, ca stilul și așezarea graiului întru aceeași Biblie să nu fie osibit, puindu-se unele dintru acea talmăcire, altele dintru a altuia, s-au socotit ca toată Bibliia de unul cu aseamenea stil și așezare a graiului să se talmăcească. Deci, având eu îndeletnicire, m-am îndemnat să mă apuc de atâta lucru și să îndreptez graiul Bibliei ceii mai dinainte românește tipărită, iară mai vârtos întru adevăr pociu să zic că mai ales Testamântul cel Vechiu mai mult de Nou de pre cel elinesc a celor șaptezeci de dascali l-am talmăcit, care lucru al mieu Măriia sa, prealuminatul și preasfințitul domn IOAN BOB, vlădica a toată Țara Ardealului și al părților Țării Ungurești și al Făgărașului episcop, iară al mieu prea bun părinte, nu numai l-au ajutat și l-au ocrotit, ci bine au voit și la sine a-l lua, și ca un bun păstoriu pururea priveghitoriu împregiurul turmei și cu deadinsul străduitoriu și grijitoriu de mântuirea sufletelor celor de la marele și întâiul arhiereu, Hristos Dumnezeu, lui încredințate, bine știind că cea mai mare și mai întâia detorie a păstoriului sufletesc easte propoveduirea cuvântului lui Dumnezeu, pentru aceea și Măriia sa, preasfințitul arhiereu, ca celui ce nimic mai iubit și mai dorit nu easte decât înmulțirea cunoștinței dumnezeiești și mântuirea sufletelor și binele cel de obște al besearicii și folosul neamului și al patriei, a căruia temeiul și creșterea easte adevărata cunoștință a lui Dumnezeu, carea în Sfânta Scriptură să cuprinde și de acolo să învață; deci, vrând ca mai fierbinte și mai desăvârșit să-și plinească și această mare detorie a chemării sale, bine au voit ca să dea la lumină această Sfântă Scriptură, ca așa la toți și pretutindinea să se vestească și să se propoveduiască cuvântul și cunoștința lui Dumnezeu. Însă mai înainte, cu multă a sa luare de samă și osteneală, și singur bine socotindu-o și și cu bărbați învățați, cu amăruntul și – cum să zice – din fir în păr cercându-o și cernându-o și cu cea elinească a celor șaptezeci de dascali și cu cea veachie românească alăturându-o, unde au trebuit o au îndreptat, ca întru toate să fie aseamenea și întocma izvodului elinesc a celor șaptezeci de dascali. Încă, pentru mai bun înțeles, o au luminat pre unele locuri și cu note și însemnări dedesupt puse și pre de laturi, cu paraleale sau însemnarea locurilor unde în S. Scriptură despre acel lucru să mai află scris, precum și la începutul fieștecărui cap, cu tâlc, care pre scurt spune ce să cuprinde întru același cap, și la fieștece carte cu cuvânt înainte, care arată pre scriitoriu și vreamea și scoposul și pricina cărții și ceale împotrivă le împrăștie, afară de acestea și la începutul Bibliei mai înainte cu frumoase prolegomena o au înzăstrat și o au îmbogățit, care toate mare lumină și învățatură dau cetitoriului. Întru acest chip isprăvită, în Tipografia Seminariului Diețezan al Episcopiei sale, pentru folosul besearicii a tot neamul românesc a să tipări au poruncit.

Iară, o, iubite cucearnice cetitoriu, am voit a-ți aduce aminte că doară și acum întru unele locuri ți să va părea întunecat graiul, ci pentru aceea să nu te smintești, nici să te pripești a vinovăți și a defăima lucrul, că întunecarea aceasta și dintru aceasta vine, că noi nici pentru mai luminat înțeles am vrut de la noi nici măcar un cuvânt cât de mic să băgăm în S. Scriptură, ci ne-au fost voia ca întru toate să rămâie întru curățeniia sa și întru tot adevărul său, după cum easte în cea elinească. Aceasta easte pricina întunecării întru unele locuri, că foarte anevoie easte luminat și cu chiiar înțeles de pre o limbă a talmăci pre altă limbă, nici un cuvânt adăogând și fiind idiotismii limbii ceii dintâiu, că fieștecare limbă are osibiți ai săi idiotismi. Ci tu, cucearnice cetitoriule, toate le ia în parte bună și te folosește cu această a noastră osteneală spre mai mare laudă a lui Dumnezeu și a Sfintei Besearici creștere și a sufletului tău mântuire, că acesta easte scopul ostenealii mele, carele sânt al tău cătră Dumnezeu rugătoriu, smeritul întră ieromonași,

Samuil Clain,
din Mănăstirea Sfintei Troiță de la Blaj.